

เทศน์เช้า วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ส่งเสริมพระพุทธศาสนา เราก็บอกว่าส่งเสริมพระพุทธศาสนา ใครๆ ก็ส่งเสริมพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเจริญมากสมัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเผยแผ่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ที่เผยแผ่ธรรมมานะ แล้วใครจะมีดวงใจแบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า? ใครจะเป็นคนส่งเสริม?

ส่งเสริม...พระพุทธเจ้าส่งเสริม...พระโมคคัลลานะเวลาหะไปบนสวรรค์ กลับมาบอกว่า “ตระกูลนั้นบ้านนั้น พ่อแม่ตายแล้วไปเกิดที่นั่นๆ” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารับประกันว่า “ใช่.. ใช่..” เห็นไหม คนก็เชื่อมั่นมาก

เวลาศาสนาเจริญที่สุดคือเจริญสมัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีชีวิตอยู่ แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมไว้อีก ๕,๐๐๐ ปี นี้เทียบกันในพระไตรปิฎกว่าไม่มี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ว่าไว้ นี้เราก็อีกไป

มีหรือไม่มี สิ่งที่จะส่งเสริมพระพุทธศาสนา มันส่งเสริมพระพุทธศาสนาจากผู้รู้จริง ถ้าส่งเสริมพระพุทธศาสนา เห็นไหม คุณในสัปดาห้ส่งเสริมพระพุทธศาสนานะ ภูมิใจกันมากนะ ว่าเป้าหมายของศาสนาพุทธนี้เป็นสันติภาพ เหมือนกับสำนักยูเอ็น เหมือนกับสหประชาชาติเขา ส่งเสริมสันติภาพเหมือนกัน

แต่ส่งเสริมสันติภาพ คุณ เวลาเขาส่งเสริมสันติภาพ เห็นไหม งบประมาณเป็นของใคร เป็นของผู้มีอำนาจที่จะจ่ายงบประมาณ เขาก็คอนโทรล เขาก็ต้องการส่งเสริมไปในทางความพอใจของเขา นี่ว่าเป็นสันติภาพ สันติภาพของใคร? สันติภาพของผู้ที่เอาผลประโยชน์ใช่ไหม?

แต่ถ้าเป็นธรรมนะ สันติภาพของใคร? สันติภาพ เห็นไหม ส่งเสริมไปนะ เขามีกรรมของเขา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะเริ่มเผยแผ่ธรรม เห็นไหม ต้องรอเวลา เขาพร้อมไม่พร้อม ในปัจจุบันนี้ถ้าพูดไป เขาจะไม่เห็นด้วย เห็นไหม ต้องรอเวลา

เวลาทรมานพระ เวลาพระที่ชอบมามององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากกว่าสวยมาก พอใจมาก เห็นไหม รอนะ รอนมันสูงงอม ถ้าผลไม้มันสูงงอมมันจะแก่ได้ มันจะบ่มได้ เห็นไหม ไล่เลยนะ “จะมากูอะไรกับร่างกายที่มันเป็นเรือนร่างของโรคนี้”

นี่เสียใจมาก หนีไป เห็นไหม พระพุทธเจ้าไปรอที่หน้าผาเลย จะไปโคคหน้าผาตายไป เพราะอะไร เพราะรักองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก แล้วเวลาไปเฝ้ามอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารอไป รอให้ถึงเวลาแล้วกระตุก พอกระตุกก็มีความเสียใจ พอจะไปกระโคคหน้าผา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปด้วยฤทธิ์...

นี่ส่งเสริมพุทธศาสนา ส่งเสริมจากเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีฤทธิ์มีเดช มีทุกอย่างพร้อม แต่ฤทธิ์เดชนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้ใช้ แล้วท่านก็ไม่ค่อยใช้ด้วย เพราะอะไร เพราะฤทธิ์เดชมันเป็นอุตริมนุสสรธรรมที่คนจะมีได้หรือมีไม่ได้ก็ได้

แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตร พระอรหันต์นี้รู้เหมือนกันหมด เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “สิ่งที่เป็นปาฏิหาริย์ฤทธิ์ของศาสนาพุทธเรานี้คือการแสดงใจ การบันลือสีหนาทขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า” เวลาแสดงธรรม เทวดา อินทร์ พรหมสำเร็จมหาศาลเลย เพราะอะไร เพราะสิ่งนี้เป็นการสื่อความหมาย

นี่ที่เราบอกว่าให้ธรรมเป็นทานเป็นสิ่งที่เป็นบุญกุศลอย่างยิ่ง เห็นไหม ให้ธรรมเป็นทาน ธรรมคืออะไรละ ธรรมคือสภาวะธรรมความเป็นจริงที่ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วเผยแผ่ออกมา แล้วเรานี้ก็เลสมันปกปิดในหัวใจ ถ้าได้ยินได้ฟังธรรมอันนั้น มันทำให้เรามีความตื่นตัว อย่างน้อยมีความตื่นตัวนะ

ถ้าคนมีความตื่นตัว รู้สึกว่าเรานี้เป็นมนุษย์แล้วนะ คนเราถ้าไม่มีความตื่นตัวนะ ถ้าไม่มีศีลธรรมในหัวใจนะ สัตว์ดี ๆ นี้ สัตว์ดี สัตว์ดี มันก็ทำคุณงามความดีของมัน สัตว์นี้มันมีลูกนะ มันผสมพันธุ์ มันมีลูกนะ มันรักลูกของมันนะ มันหวงมาก คุณแม่ไก่สิ เวลาเหยี่ยวโฉบมา มันเอาปีกปกป้องนะ ถ้ามันจะตายมันก็ยอมตายเพื่อลูกของมันได้นะ นี่แม้แต่สัตว์มันก็มีคุณธรรมของมัน คุณธรรมของความรักลูก คุณธรรมปกป้องภัยมันมีของมัน แล้วมนุษย์เรานี้ก็ว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพล เป็นผู้ที่มีอำนาจ แต่เวลาเบียดเบียนเขา มันเหมือนสัตว์ตัวหนึ่งใจ

แต่ถ้าฟังธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ให้เข้ามาถึงใจใจ โลกุตตรธรรมคือ ความลับในหัวใจของเรา เราคิดดีคิดชั่ว เราเบียดเบียนใคร สิ่งนี้เป็นคุณธรรม เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้มันลือลือหนาทจากสิ่งที่บริสุทธิ์อย่างนี้ออกไป พระจะไปโคดหน้าผา ไปพูดเทศนาว่าการสำเร็จเป็นพระอรหันต์เลยนะ

นี่ส่งเสริมพุทธศาสนาคือคุณธรรมอันนั้นไปส่งเสริมพุทธศาสนา ของเรานี้สืบทอดพุทธศาสนาให้ได้เถอะ ถ้าเราสืบทอดพุทธศาสนาได้ เราสืบทอดมาในการกระทำของเรา ในการประพฤติปฏิบัติของเรา สืบทอดนะ ส่งเสริมนะ เราไม่มีคุณธรรมส่งเสริมหรอก อ่างอิงกันใ้พระไตรปิฎก และพระไตรปิฎกนี่ก็เขียนมาจารึกมา

แล้วตอนที่ว่าเวลา คุณสิมัยโบราณ เวลาที่มีสงครามมีข้าศึกนะ ตำรับตำราจะหายไป แล้วจะมาเชื่อมต่อกัน นี่ค้นคว้าเอาที่ไหน? บาลีเอาที่ไหน?

นี่ก็ประหลาดกัน ก็มีความเห็นกัน พระไตรปิฎกนี่ ธรรมและวินัยเราต้องเคารพเต็มที่อยู่อย่างเช่นหลวงปู่มั่นท่านว่าไว้ เห็นไหม แม้แต่ตัวอักษรที่ชื่อธรรมเราก็ยังเคารพเลย แต่สัจจะความจริงอันนี้ เราไปยึดแผนที่อันนี้ มันเป็นส่วนหนึ่ง เห็นไหม แต่ความรู้จริงจากหัวใจ คุณสิมัย ว่าตำราเขียนว่า “น้ำตาลนี้หวาน เกลือนี้เค็ม ถ้าเราอ่านหวานกับเค็ม เราก็หวานกับเค็มอยู่อย่างนั้นแหละ”

แต่ถ้าไม่มีตำราเลยนะ ถ้าลิ้นเรากระทบนะ ว่าหวานหรือเค็ม มันจะซึ่งในใจเราไหม? ถ้าหวาน ลิ้นเรากระทบหวาน หวานเป็นอย่างนี้ หวานไม่ใช่ตัวอักษรว่าหวาน หวานเป็นความกระทบอันนี้

นี่ก็เหมือนกัน ส่งเสริมพระพุทธศาสนา ต้องส่งเสริมที่ใจของเราก่อน ถ้าหัวใจเราเป็นธรรมอย่างนี้ เราจะไม่ลึงเลตงสัยสิ่งใดๆ เลย ถ้าจิตใจเราลึงเลตงสัยอยู่อย่างนี้ ลึงเลตงสัยอยู่นี้สร้างภาพ สร้างภาพว่าเป็นผู้มีสันติภาพมาก รักสันติภาพมาก แต่ตัวเองจะเอาแต่ผลประโยชน์

เหมือนกับสหประชาชาติ ตัวสหประชาชาติเองไม่ว่า ไม่ได้ว่าตัวสหประชาชาติจะเสียหายนะ แต่ตัวสหประชาชาติมันอยู่ได้ไหม? มันต้องมีงบประมาณใช้ไหม? มันต้องมีคนบริจาการใช้ไหม? แล้วคนบริจาเขาก็ต้องคอนโทรลของเขาไปตามของเขา

พูดถึงโลกใจ ถ้าเรายังเป็นโลกอยู่ นึกโลกเป็นใหญ่ โลกนี้พร่องอยู่เป็นนิจ โลกนี้เต็มไม่ได้ โลกนี้ไม่มีวันเต็ม เป็นอนิจจัง มันจะแปรสภาพตลอดไป แต่ธรรมในหัวใจของสัตว์โลก ธรรมอยู่

ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับครูบาอาจารย์นี้มันเต็มนะ พอมันเต็ม มันรอเวลา
นะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้ในพระไตรปิฎกมหาศาลเลย ถ้าได้พบนะ ได้พบองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คุณลือขทานที่ว่า เป็นเศรษฐี เห็นใหม่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าผ่านไปแล้วยิ้ม พระอานนท์ถามว่า “ยิ้มเพราะอะไร?”

เศรษฐี ๒ คนนี้เป็นขอรทานอยู่ แต่เดิมเขาเป็นเศรษฐี จิตใจเขาไม่ควรแก่การงาน คือคนที่มิ
ความสุขมีความสบาย จิตใจมันจะปลอดโปร่ง ถ้าได้พบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตอนนั้น
อย่างน้อยได้เป็นอนาคา แต่ในปัจจุบันนี้เขาเล่นการพนัน เขาใช้ชีวิตของเขาจนเขาโดนโกงจน
หมดเนื้อหมดตัวกลับมาเป็นขอรทานนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างทำผ่านหน้าเขาไป
เห็นใหม่ พบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเหมือนกัน แต่ต่างกาลต่างเวลา ประโยชน์ของเขาก็
ไม่ได้ สิ่งที่เขาไม่ได้เพราะอะไร นี่เพราะจิตใจเขาไม่ควรแก่การงาน พบองค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าก็พบที่กาลพบเวลาพบที่หัวใจเราปรารถนาด้วย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าหัวใจเราปรารถนา ถ้าเรายึดนะ เราไปยึดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เห็นใหม่ ทิฎฐิ
ความเห็น ถ้าทิฎฐิความเห็นมันยึด เห็นใหม่ ทิฎฐิ สัมมาทิฎฐิ มิจฉาทิฎฐิ ถ้าสัมมาทิฎฐิ เห็นใหม่
ย้อนกลับมาประสพการณ์ สันทิฎฐิโงกกับหัวใจ สิ่งหัวใจมันสัมผัส สิ่งมันสัมผัสมันรู้ นี่
เป็นความจริง

แต่ถ้าพูดถึงครูบาอาจารย์เราสอน สิ่งที่ว่า เป็นกาลามสูตร เห็นใหม่ ไม่ให้เชื่อแม้แต่คำ
ไม่ให้เชื่อแม้แต่ครูบาอาจารย์เรา ไม่ให้เชื่อประเพณีวัฒนธรรม ไม่ให้เชื่ออะไรเลย เพราะสิ่งนี้มัน
เป็นสิ่งที่เป็นส่วนประกอบ ต้นไม้มันต้องมีเปลือกนะ ต้นไม้ต้องมีเปลือกมีกระพี้ใช่ไหม แล้วแก่น
อีกส่วนหนึ่งใช่ไหม

นี่ก็เหมือนกัน ส่วนประกอบอันนี้ ไม่ได้คิดเถียงว่าประเพณีวัฒนธรรมนี้เป็นสิ่งที่ผิดพลาด
ประเพณีวัฒนธรรมสิ่งนี้เป็นสาระสสม เป็นการตกผลึกของสังคม สังคมสภาวะแบบนั้น แต่หัวใจ
ของคนมันไม่เหมือนกัน คุณลือร้านอาหารร้านหนึ่ง เห็นใหม่ อาหารที่มีคุณภาพมาก อาหารที่มี
ชื่อเสียงมาก ใครๆ ก็ต้องปรารถนาว่าอยากกินอาหารนั้น แต่ถ้าเราไปกินแล้วมันไม่ถูกใจเรา มันก็
ไม่อร่อยหรอก

จริตนิสัยก็เหมือนกัน สังคมประเพณีเป็นอย่างนั้น แต่ถ้าจริตนิสัยเราเป็นอีกอย่างหนึ่ง คุณ
ว่าเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ เห็นใหม่ เจโตวิมุตติเป็นสภาวะแบบใด ปัญญาวิมุตติเป็นสภาวะแบบ

ใด นี่ก็ว่ากันไป เห็นไหม แต่ถ้าผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ เจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตตินะ มันก็เหมือน ก้วยเตี่ยวแห้ง ก้วยเตี่ยวน้ำ ก้วยเตี่ยวแห้งมันไม่มีน้ำใช่ไหม แต่ก็้อจะอาศัยน้ำลวกมา มันจะเป็นอาหารขึ้นมาได้ มันก็ต้องมีความร้อนออกมากล่อมมาเป็นอาหารใช่ไหม? ก้วยเตี่ยวน้ำมันก็ทำมาจากน้ำในหม้อ เห็นไหม แต่เขาก็เติมน้ำมาด้วย

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เป็นสมาธิใจ สิ่งที่ฐานโดยสมาธิ มันก็เหมือนมีน้ำมีความเป็นไป เห็นไหม สิ่งที่เป็นปัญญามันก็สุกมาเหมือนกัน ปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ มันจะสภาวะแบบใด แล้วมันเข้าไปกระทบกับจิตอย่างไร สิ่งนี้มันเป็นการประพฤติปฏิบัติมา เราก็อว่ากันไปตามตำรานะ แล้วก็มาวิเคราะห์วิจัยกันนะ ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น..

สิ่งที่เป็นอย่างนั้น นี่มันเป็นความคิดความหมายแล้วก็คาดไป แล้วก็มาว่าสิ่งนั้นต้องเป็นอย่างนั้น ถ้าเราเอาประสบการณ์ของเราเข้ามาเทศนาว่าการก็บอกรมีการสอนผิด เป็นการสอนผิด.. มันจะผิดไปไหนในเมื่อหัวใจนี้มันสัมผัส มันเป็นสันทิฎฐิโกจากใจดวงนั้น

ตำราเป็นตำราเป็นกรอบไว้ เพราะตำราขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากว้างขวางมาก เราประพฤติปฏิบัติขนาดไหนที่ว่าจะรู้ขนาดไหนนะ มันจะไม่พ้นจากตำราขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปได้หรอก เพราะอะไร เพราะพุทธวิสัย ปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี่อจินไตย ใหญ่กว้างขวางลึกกลับจนขนาดว่าเป็นอจินไตย คาดหมายไม่ได้ แม้แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็อัยคาดหมายไม่ได้เลย

สิ่งที่คาดหมายไม่ได้ แต่ปฏิบัติธรรมรู้ธรรมตามความเป็นจริงจะรู้ได้ แต่คาดหมายค้นเคาะตรรกะปรัชญาต่างๆ เข้าถึงธรรมไม่ได้เด็ดขาด เพราะตรรกะปรัชญาต่างๆ นั้นเกิดจากฐิติจิตที่จิตมันมีวิชา มันมีสถานที่เกิด อวิชชามันครอบงำอยู่แล้ว เป็นไปไม่ได้เลย คิดปรุงแต่งขนาดไหน เป็นโลกีย์ปัญญาทั้งหมด แล้วโลกุตตรปัญญาไปไหน?

ว่าโลกุตตรปัญญา การเผยแผ่ต้องเป็นโลกุตตรธรรมๆ มันถึงจะเป็นไปได้ เพราะโลกุตตรธรรมมันเกิดจากความเป็นจริง จากมรรคญาณในหัวใจนี้ไง ถ้าโลกุตตรธรรมแล้วเผยแผ่โลกุตตรธรรมไป นี่ไงที่ศาสนามันจะยั่งยืนตรงนี้ไง นี่พิธีกรรมๆ อย่างหนึ่ง แต่การประพฤติปฏิบัติเป็นอย่างหนึ่ง การประพฤติปฏิบัตินะ เพราะพิธีกรรมมันจะเรื่องภายนอกใช่ไหม?

พิธีกรรม คุณติ คุณเวลาเขามีพิธีงานศพ เห็นไหม เขามีพิธีกรรมมหาศาลเลย สิ่งนี้มันเป็นพิธีกรรมเพื่อคนอยู่ เพราะอะไร คนที่ตายไปในขณะที่จิตขาดไป จิตเขาไปแล้ว เขาเสวยภพเสวยชาติไปแล้ว ทำบุญกุศลนี้มันเป็นประเพณีเท่านั้นเอง แต่จิตขณะที่ตายมันไปแล้ว จิตที่ตายนี้

ขณะที่ทำอยู่ มีชีวิตยังทำอยู่ เห็นไหม เหมือนว่าสิ่งที่มีชีวิตอยู่ เรากระทำขนาดไหน เราได้หยิบไป หยิบติดตัวเราไปเองเลย เพราะอะไร เพราะการกระทำนี้มันเกิดมาจากใจ ใจรับรู้ ใจเอาไปเลย แต่ขณะที่ตายไปแล้ว จิตนี้ไปแล้ว แล้วเราส่งต่อ ส่งไปๆ เราส่งต่อ ทำบุญกุศล อุทิศส่วนกุศลไปให้ ถ้าอุทิศส่วนกุศลไปให้ ส่งไปนี้ เราฝากธนาคาร ถิ่นธนาคารเขาโกง เขาก็ยังโกงเราได้เลย

นี่ก็เหมือนกัน ฝากไปในอริยสัจ เพราะการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่การส่งต่อไป เห็นไหม สิ่งนั้นสิ่งสิ่งที่การส่งต่อไปบริสุทธิ์ผูกต่อขนาดไหน มันเศร้าหมองขนาดไหน มันเป็นไปได้ขนาดไหน อันนี้ก็อันหนึ่ง กรรมของเขาก็อันหนึ่ง ถ้าทำคุณงามความดีนะ

คุณครูบาอาจารย์เราเวลามรณภาพไปนะ ถ้าถึงที่สุดกระดูกเป็นพระธาตุนี้จะมีมารอรับส่วนบุญจากใคร ไม่รอรับส่วนบุญจากใครหรอก เพราะถ้ากระดูกเป็นพระธาตุสิ่งนี้แสดงว่าเป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์มีอะไรมารอรับเรา เพราะพ้นจากวิญญูะไปแล้ว

“อามิส” สิ่งที่อามิสส่งผลไปในวิญญูะนี้ นี่ส่งกันได้นะ ไปรษณีย์ส่งไปได้ หรือสิ่งต่างๆ ส่งไปได้ เพราะมันมีที่รับที่ส่งใช่ไหม? แต่ถ้าส่งไปแล้วปลายทางไม่มีคนรับ ไม่มีสิ่งต่างๆ อยู่ที่ไหน? เพราะนิพพานมันพ้นไปจากกระบวนการของวิญญูะนี้ ใครจะส่งไปให้ได้? แต่เราก็ทำบุญกุศลไปเพื่อเราไป

เรานึกถึง เห็นไหม คุณติ ส่งเสริมพุทธศาสนา วันนี้เป็นสัปดาห์วิสาขบูชา พระพุทธเจ้าเกิด พระพุทธเจ้าตรัสรู้ พระพุทธเจ้าปรินิพพาน สิ่งนี้เราส่งเสริมกันเราทำกัน นี่ส่งเสริมพุทธศาสนา ว่ากันไป มันคิดแล้วมันสลดใจ สลดเห็นไหม

คุณติ อย่างพวกเรานึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คิดเพื่ออะไร นี่พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ความรู้สึกนี่คือพุทธะ ถ้ามันส่งเสริมกันมาที่นี้ ย้อนกลับมาที่นี้ แต่นี่มันส่งออกหมดนะ ทำเป็นพิธี แล้วเกิดถ้าเวลาปลุกกระแสสังคมขึ้นมา แล้วทำให้มันเป็นที่สังคมยอมรับขึ้นมา มันเป็นความดีความชอบ ผู้ทำมันมีผลประโยชน์ มันเป็นเหมือนกับสหประชาชาตินะ เขาทำเพื่อใคร

แต่ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำไม่มีเพื่อใคร ครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม สาดออกไป เหมือนกับทิ้งแหว คุณงามความดีเราทิ้งแหว ไม่ต้องการสิ่งใดเลย ส่งเสริมพุทธศาสนาเราก็บริสุทธิ์ก่อน เราจะไม่ต้องการสิ่งใดเลย ผลประโยชน์ไม่มีกับผู้ที่เผยแพร่ ผลประโยชน์ไม่มี เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้แล้ว “ไม่มีกำมือในเรา”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีเคล็ดลับ ไม่มีกำมือสิ่งต่างๆ เลย เพียงแต่วุฒิภาวะของเราไม่ถึง ปัญญาของเราไม่ถึง เราจะรู้สิ่งนั้นไม่ได้เลย ไม่มีสิ่งใดๆ ในกำมือพระพุทธรเจ้า ไม่ปิดบังเร้นลับสิ่งใดๆ เลย แล้วไม่ต้องการผลประโยชน์จากใคร ไม่ปรารถนาสิ่งใดๆ ทั้งสิ้น เพราะมันเต็มแก้วแล้ว น้ำเต็มแก้วไม่ต้องการสิ่งใดเข้าไปเติมอีกเลย นั่นคือหัวใจของครูบาอาจารย์ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

แต่นี้ทำเป็นพิธีกรรม แล้วว่าส่งเสริม ส่งเสริมก็ว่าส่งเสริม เราประพฤติปฏิบัติก็อาศัยสิ่งนี้ เราเตือนใจเราใจ เราส่งเสริมที่ใจของเรา เราส่งเสริมเข้าไปที่ป่าที่เขา เราส่งเสริมเข้าไปที่โคนต้นไม้ เราส่งเสริมใจให้ผู้มีความสงบสงัด สงบสงัดขึ้นมาเพื่อเห็นพุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน เราจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในหัวใจของเรา เราจะอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในหัวใจของเรา แล้วเราจะส่งเสริมพุทธศาสนาที่ใจเราเพราะใจเราเจริญ เอวัง